

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

**JIÑI LINEAMIENTOS CHA'ANBÄ KOTYAJBÄJ TYI TYEJCHIBA
ÑA'ÄTYULMABÄ TYA'AÑ YIK'OTY CHE MA'AÑ KWAJLENA JIÑI
CANDIDATURAS CHA'ANBÄ PRESIDENCIAS MUNICIPALES,
REGIDURÍAS YIK'OTY CHA'ANBÄ IPÄJK'EL TYI DIPUTACIONES.**

**JUMP'EJ IJOL IK'ABA'
WENLEL TYI PEJTYEL**

JUMP'EJ I

**Mu'bä lak tyaj tyi yujtyibal ty'añ k'ämbilbä tyi tyejchibal cha añ mi
lak säklañ lak kaj e'tyel.**

Jump'ej lajm (Artí 1). Ili mu'bä ipäsbeñoñla jiñi lineamientos ambä bajche' mi yäjlel chaañ ma'añ baki jach, chili ikäjñel ili tyejchibabä isujmile baki chukulonla, che bajche lajaljachbä yik'oty che' ma'añ kñikisubeñla xkolelo', yom mi ch'äm-eñ isumilel ijabilel che bajche mi yäl ya tyi ariculos 15, tyi' chutylel II, 64, chutyle XI, ty'oxlel e) tyi tyojmel pätyäl tya'ñ tyi Estado Libre yik'oty Soberano tyi Tabasco, che añix bomp'ej ichak'al ijabilel, yik'oty ta'bä its'ijbuyo' ibä tyi indígena cha'añbä candidatura tyi partidos políticos, much'ulbä yik'oty ibajñeljachbä.

**JINÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Chap'ej lajm (Art 2). Tyi yujtyibal. Añ bajche mi yujtyel ili jumuchbä tyi' pejtyelex ila baki añoñla' che lajal mi chajpääntyel yik'oty che' ma'añ p'ajol, mi komo k'ejlex tyi yoralex mu'bä ikäjñel tyi pejtyelex cha'añ kixtyañojo', cha'añ tyi tyojlex jiñi partidos electorales.

Uxlaqm (Art 3). Mu'bä ikäjñel tyak. Ch'ujbi k'äño' ili ta'bä isubel tyi pejtyelex tyulmal ty'añ tyi instituciones yik'oty cha'añbä ili mu'bä ivotarintye yik'oty ta'bä k'ejli tyi yuxp'ejle juñ, tyi tyejchibal tyulmal ty'añ Electorales yik'oty jiñi Partidos Políticos, Estado tyi Tabasco che' bajche' chunko itsijbuñ ibä jiñi candidato.

Chämp'ej lajm (Art 4). Mu'bä ik'äñ cha'añ iñatyañ. Che' mi ña'tyääntyel ili Lineamientos mi mejle che' bajche' mi k'äjñel tyi jump'ej artículo ya' tyi tyojmel p'ätyäle ty'añ tyi komo xiñlumtyak tyi mejik, jop'ej itsikle tyi chap'ejle tyi pejtyelex tyulmal ty'añ tyi Instituciones yik'oty bajche añ ili Electorales, uxp'ej, itsikle tyi chap'ej tyi tyulmal ty'añ yik'oty jiñi Partidos Políticos, Estado tyi Tabasco, jiñi tyojmel p'ätyäle ty'añ tyi komo xiñlumtyak tyi mejik, jiñi weñle ili Constitución, lajalbä yik'oty ili Ley Electoral tyi partidos políticos ya' tyi Estado tyi Tabasco, yik'oty bakibä iweñlex.

Jop'ej lajm (Art 5). Tyejchibal ik'uxbiya jiñi kixtyañojo'. Jiñi mu'bä ik'äjñel wa'liyi cha'añbä ili lineamientos jiñi tyi tyejchibal ik'uxbiya jiñi kixtyañojo' cha'añ mi lok'el tyi uts bajche' mi k'äjñel tyi tejchibal yik'oty tyi yotyoty baki mi kä'jñel letsembä tyi k'ejjuñ.

Che' bajche ili, che mi ik'ajñe tyi tyejchibal ili lineamientos:

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

- a) Ak'älbä. Añ bajche mi' kotyañ ibäj tyi wenlel chaañ chukiyes yom imel, tyi' tyojlel ila tyi Estado tyi tsätsä su'beñ jiñi aj e'tyel chuki yom, yik'oty chukiyes tyi wenlel mi mel jiñi kixtyañojo'.

Wäkp'ej lajm (Art 6). Tsätsle ty'añ. Mi iñatyäñtyel tyi lineamiento bajche iliyi:

Melebä toñel	Mu'bä isäklañ isujkuñ ili machbä lajal tyi pejtyele ty'oxle cha'añ mi ikäñtyañ ik'uxbiya jiñi kixtyaño, ya' baki jach tyi ochil, che' mi' majle ilajmisañ ili ñik'isubeñtyel o p'ajtyäl tyi pejtyele baki chumuloñla
Tyi tyojelbä e'tyel	Mu'bä isäklañ ilajmisañ machbä ityojeltyak tyi yañ tyak much'tyäl, yomi' säklañ tyi wenlelbä ili kistyaño, che bajche mi yäl tyi tyojle mu'bä imejle ñatyañ, yik'oty che mi ilajmisäñtyel jiñi ñik'isubeñtye o pajtyä baikatyak.
Ñämälbä jiñi candidatura	Bajche' much'tyä, cha'añ tyi tyojle jiñi partidos políticos ma'añ mi tyempañ, baki tyi tsijbu ibä tyi planilla ili candidatura.
Ibajñelbä mi k'ajtyiñ iye'tyel	Yambä kistyaño yik'otybä anbä ye'tyel tyi yälä cha'añ mi tsijbuñ ibä jiñi tyi bajñe jachbä añ candidato, tyi jump'ej partido político, mi iluak chiki mi k'ajtyiñtyel.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Kabälobä	Jump'ej bajche' much'tyä, cha'añ tyi tyojle jiñi partidos polífticos, cha'anbä mi ijala isäkläntyel jiñi candidatos, che' mi luak chuki mi ik'ajtyibeñtye tyi yorajle bajche mi yäl tyi tsätsle ty'añ.
Tyik'ojel tyi Consejo Estatal	Tyik'ojel tyi e'tyijibäl yik'oty mu'bä la käk laj k'ä che mik säklañ lak kaj e'tyel tyi Tabasco.
Su'bentyel tyi Constitucion Federal	Tyojmel ty'añ tyi komol xiñlumtyak tyi mejiku
Su'bentyel tyi Constitucion Local	Tyojmel ty'añ tyi Estado Libre yik'oty Soberano tyi Tabasco
Fórmula:	Jiñi cha'tyikibä kixtyaño ochem cha'añ candidatura, juntyiki, ñoj jimbä yik'oty juntiki ipatyilebä añ tyi planilla.
Ajk'eloñelo'b tyi INEGI:	Jiñ mu'bä iñumel itsiko tyi pejtyelex chujachbä añ tyi Tabasko.
Kotyayaj cha añ indigenajo'b INPI:	Jiñäch ya' baki mi kotyäntyel lak piälo'b Tabasku.
Su'bentyel che bajche' mi cha'leño votaciono'b	Su'bentyel cha añ mu'bä ik'ajtyiño iye'tyel tyi Tabasco.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Jurisprudencia:	Ambä yäkä iñaty'añtyel cha'anbä ili órgano tyi Poder Judicial tyi pejtyele che' mi wel xik'el ityoj isañ che' mi ñiki mejle.
Ley Electoral:	Jiñi Ley Electoral yik'oty jiñi Partidos Políticos tyi Estado cha'añ Tabasco
Su'bentyel pejtyelel General: tyi Ley	Su'bentyel bajche mi yäk'ob mi chaleño votación
Lineamientos:	Jiñi lineamientos cha'anbä lajachbä ili constitucionales laj ma'añ wajleñtye ili candidaturas cha'anbä tyi presidencias municipales, regidurías yiko'ty diputaciones che' tyi elecciones.
Ma'añbä jal ili órganos operativo:	Jiñi tyembä Electorales yik'oty jiñi Consejo Distritales tyi Instituto Electoral
Cha'anbä tyi Partidos políticos:	Jiñi Partidos Políticos tyi ñoj lum o tyi chuty lum yik'oty che' tsijbubi bajche mi yäl tyi tyulmal ty'añ.
Planilla:	Tyi pejtyele mu'bä isäklañ yochelo' tyi jump'ej municipio cha'anbä Ayuntamiento
Yaj-etyel lajyumäl:	Yaj-etyel lajyumäl tyi Instituto Electoral yik'oty bajche' che mi cha'leñ tyi particpar jiñi kixtyaño tyi Tabsco
Tesis:	Bajche' mi ñatyañtye ta'bä yälä jiñi órgano cha'añ ipätyäle Judicial tyi Federación che' bajche' chuki mi' ityoj-isañtyel

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Chä'äch añ tyi chap'ejle jiñi articulo cha'nbä Ley Electoral che' mu'uch imejle ikäjñel ili tyojx tsijbubiljachbä mi yäjle.

CHAP'EJLE IJOL IK'ABA'

TYI' TYOJLE CHE' LAJA K'OTY MA'AÑ WAJLEÑTYE

TYI CHAP'EJLE IK'ABA'

Lajaltyakbä tyi cha'chajp

Wukp'ej lajm (Art 7). Mu'bä ilajal kajñeltyak tyi cha'chap'ele. Jiñi tyi' tyojlelbä tyi constitucion, añ tyi chap'ejle articulo tyi A p'ajk VII jo'lujump'ej ichak'al tyi jump'ej p'ajk, uxlujump'ej iyuxk'al yik'oty wäklujump'ej iyuxk'al tyi Constitucion Federal, yk'oty che' jiñi tyejchibal ili cha'añbä electoral ambä tyi cha'lujump'ej ichak'al artículo.

Tyi chap'ej itsikle, b) p'ajk IX yik'oty jo'lujump'ej ichak'al, tyi jump'ej itsikle jiñi Ley General che lajaläch chukiyes mi melo' ili wiñiko yik'oty ixiko, ichañ añbä bajche añotyak.

Waxäkp'ej lajm (Art 8). Laja che' yila. Che' mi tsijbuñtyel jiñi k'abäle jiñach lajolobä imejle tyi k'otyä, che' ibajñe cha'añjach wiñik, ipatyalebä xk'alä mi mejle ich'am o ikäytyal cha'añbä e'tyel.

**JINÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Bolomp'ej lajm (Art 9). Baikatyakjachbä. Jiñi che' baikatyakjachbä mi k'ajtyiñ jiñi candidaturas añbä tyi jump'ejle tyi planillas, mi be k'ajtyiñ ye'tyel tyi' pejtyelel kistyañojo (diputacione o regidurías), mi añki tyi yuxp'ejle tsikle, jiñi ixik mi mejle ch'am ye'tyel.

b) Ili ta'bä k'ejli tyi' weñ ka'bä kistyañoj mi yäk'eñtye ye'tyel cha'anbä regidurías.

c) Jiñ imejle tyi oche ya'bä añ ka'ba' cha'anbä regidurías

d) Jiñ imejle tyi ochel tyi' chap'ejlebä chuku ik'aba' cha'añ diputaciones

Ilistale mu'bä ik'ajtyiñlel	
Tyi jump'ejle fórmula	ixik
Tyi' chap'ejle fórmula	wiñik
Tyi yuxp'ejle fórmula	lxik
Tyi chämp'ejle fórmula	wiñik

Lujump'ej lajm (Art 10). Tyoj jöpäbä. Lajalbä yk'oty yañtyak, jiñi tyempäk'älbä tyi pejtyele kistyaño jiñ imejle ik'el jiñi planillas cha'anbä regidurías tyi (Presidencias Municipales). Ma-añik mi itsijke tyi pejtyele tyi ixiniñjach mux imejle itsijbuñ ibä, x-ixiko' mi kätyälo' tyi yujtyi'bal jiñi wiñiko', che' k'ejliyo' tyi pejtyele mi ik'ejle uxp'ejbä itsikle cha'añbä ixik.

**JINÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

1. Cha'añbä tyi liputaciones, che' mi tsijbuñ ibäj tyi candidaturas tyi' tyemp'ejtye mi' k'ejle maxki mi ñaxañ ochel x-ixik tyi yujtyibal wiñik.
2. Baika jachbä elecciones, tyi yuxp'ejlebä jiñi ixikio' mi ñaxañ ch'am.

Junlujump'ej lajm (Art 11). Tyoj wa'abä. Jiñ jach mu'bä ik'ajñel planilla cha'anbä regidurías; ili mu'bä k'ajtyiñtye, majchika mi mejle ik'el, tyi tyejchi'ba mi' päk'o ñaxanbä regiduría (primer regidurai), tyemtyäle, tyi jujump'ej municipio.

1. Ma'añ chuki icha'le che tsijbubi tyi yambä lista jiñi ixik, mu'uch imejel itsijbuñ ibä.
2. Mu'uch ik'elelo' cha'añ jiñi partidos políticos tyi yañtyak bajche' año' tyi pejtyele jiñi cha'añbä candidaturas yik'oty maxki bajñe ajachbä mi' tsijbuñ ibä.

UXP'EJ IJOL IK'ABA'

Cha'ñbä jiñi Ayuntamientos yik'oty tyi congreso

Cha'lujump'ej lajm (Art 12). Ayuntamientos. Isäkläñtye cha'anbä Ayuntamientos tyi tyoxyäle política yik'oty tyi pejtyelel chukubä tyi Estado, jinäch mu'bä ipäs tyi jump'ejle ili articulo tyi yux ty'oxle ila tyi Constitucion, añbä bajche': a) Balancán, Cárdenas, Centla, Comalcalco, Cunduacán Emiliano Zapata, Huimanguillo, Jalapa, Jalpa de Méndez, Jonuta, Macuspana, Nacajuca, Paraíso, Tacotalpa, Teapa y Tenosique.

**JINÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Jump'ej (1). Tyi jujumpejle ili lumtyak mi yoche tyi jump'ej residencia municipal, juñtyiki cha'añbä sindicatura, yik'oty juntyiki cha'añbä regidurías, yik'oty mi päjk'el ch'atyiki regidurías tyi tyejchibal.

Uxlujump'ej lajm (Art 13). Congreso tyi Estado tyi Tabasco. Añ jump'ej ichak'al päk'äbä diputaciones yik'oty chänlujuntyiki diputados ñaxañ päk'älobä tyi tyemyäle kistyañojo' yik'oty cha'tyiki plurinominales, jiñi diputados ya'bä año' tyi congreso jo'lujuntyikil ichak'alo' tyi pejtyelelo'.

Jump'ej (1). Jiñi distritos che' tyi käyli bajche tyi yälä INE/CG632/2016, ya año' tyi 01 Tenosique, 02 Cárdenas, 03 Cárdenas, 04 Huimanguillo, 05 Centla, 06 Centro, 07 Centro, 08 Centro 09 Centro, 10 Centro, 11 Tacotalpa, 12 Centro, 13 Comalcalco, 14 Centro, 15 Emiliano Zapata, 16 Huimanguillo, 17 Jalpa de Méndez, 18 Macuspana, 19 Nacajuca, 20 Paraíso y 21 Centro.

CHÄNK'EPJ JOL IK'ABA'

Jiñi mu'bä ikä'jñel tyi tyejklum

Chänlujump'ej lajm (Art 14). Mu'bä ichäjmel ik'äjñel tyi tyejklum. Tyi tyejchibal bajche mi its'ijbuñ ibäj cha'añbä tyi candidato tyi ayuntamiento, tyi pejtyelel li partidos políticos naxañ mi k'elo tyi wuklujump'ejlel li tyejklumtyak cha'añ mi mejlel its'ijbuñ ibä cha'añ mi yäjsiñ li candidatura, che bajche mi päs tyi yuxchap'lel; ya'i mux ilajo

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

itya'añ yik'oty taxbä k'elil li municipio, naxa'ñ bolomp'ejlel municipio mi yochel, tyi ichap'ejlel cha'añ waxäkp'ejlel municipio.

Much'ul mi ipäjk'el li mu'bä yochel much'ul mi itsijkel mu'bä ipäjkelo' mu'bä ka ik'äjñel:

Jump'ej. 1. Chap'ej mi tsijkel che' mi tsijko li wuklijump'ej municipios, tyoxlel "A" ñaxanbä, ts'ijbubil tyi juñ li bolomp'ejlel municipio jiñ weñbä tyi ñumil mi ikäñ mi yäk'eñtyel (Centro, Cárdenas, Balancán, Macuspana, Huimanguillo, Paraíso, Tenosique, Jalpa de Méndez y Comalcalco).

Chap'ej 2. Tyi tyoxlel "B" jini wi'ilixbä municipio mi' ts'ijbuñtyel (Emiliano Zapata, Cunduacán, Nacajuca, Jonuta, Tacotalpa, Jalapa, Teapa y Centla).

Uxp'ej 3. Mi k'ejlel baikabä ityoxlel li isujmllel, lajaljach li itsisklel bajche' yantyakäbä, melelix iba li bolomp'ejlel municipio, yom ipäjk'el cha'chatyikil ik'alälel cha'anñ mi säsiñ ikandidatura.

- a) Baikabä mi ts'ijbuntyel majchki mi ikaytyä cha'anbä regiduría wiñik o x-ixik
- b) Mi ik'ejlel bajche tyi "A" jotyikil xkalälo' mi yochelo' yik'oty chäntyikil wiñikiko'.
Che wu ts'ibubilix chäntyiki x-ixiko' tyi "B" yik'oty chäntyiki wiñiko'.
- c) Tyi yujtyi'bal, baikabä tyi ts'iklel li A y B, mi iña'tyäntyel tyi wuklujump'elel li municipio (17), jini mu'bä yochelo' tyi yujtyi'bal bolomtyiki x-ixik yik'oty wakläjäntyiki wiñik.

JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Mi' ipäs bajche lbekajle:

Segmento A		Segmento B	
Municipios	Bajche' mi k'ajtyintye	Municipio	Bajche' mi k'ajtyintye
1. Centro		1. Emiliano Zapata	
2. Cárdenas		2. Cunduacán	
3. Balancán		3. Nacajuca	
4. Macuspana		4. Jonuta	
5. Huimanguillo		5. Tacotalpa	
6. Paraíso		6. Jalapa	
7. Tenosique		7. Teapa	
8. Jalpa de Méndez		8. Centra	
9. Comalcalco			
Tyi pejtyelel. Maxki mu'bä ikátyälo Jotyiki: ixixko' yik'oty chäntyiki wiñiko'		Tyi pejtyelel. Maxki mu'bä ikátyälo: chäntyiki wiñiko' yik'oty chäntyiki wiñiko'	

Che' tax iñaxan k'ejlil ili maxki lajalbä its'ikle ñaxan añ, ya mi cha' k'elo' icha'yajlelel
jayp'ejki tyi ilok'oyo' che tyi yorajle isäkläñtyel jini partido, mi yäjlel tyi yambä lajm.

**JINÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Jo'nlujump'ej lajm (Art 15). Itsiklel jayp'ej li votación. Jinäch mi ikäytyäl majchki ka'bä tyi ilok'ol li voto bajche wajali, jiñ mi kajel yäk'eñ jinoi ambä ye'tyel tyi electoral: tyi jujump'ejlel li partido mi ts'ijbuño li municipio tyejklum baki chukulyak yalo' lumal yik'oty baki chukul ili tyejklum distrito, ts'ijbubil tyi ju'ble tyi letsel jayp'ejki tyi lok'ol li tsiklel voto tti jujuntyiklo'.

Jump'ej 1. Jiñi itsiklel ts'ijbilbä mi tyoxytä tyi uxchajp. Cha'ambä li ayuntamientos che bajche iliyi: cha' mujch' cha'nbä wukp'ejle municipios yik'oty jumuch jop'ejbä municipios, ambä tyi tyojlel jujump'ej o tyi pejtyelel yuxp'ejlel baki chuku lak lumal.

Uxmuch' itsiklel ha'añ jiñi diputaciones, tyi jujumuch' añ wukp'ej jiñi distritos.

Chap'ej 2. Tyi tyejchi'bal ñaxan ili ju'bebä säkläntyel votación, tyi ichap'ejlel mi ili tsembä tyi yuxp'ejlel ñoj letsembä.

Ayuntamiento: Tyi ichamuch'lel ñaxañ añ ili jubelbä votacione yik'oty me letsembä, pe tyi yuxp'ejlel yantyakbä tyi jop'ejlel **uxlumal municipio** jiñi ñojmas oñbä tyi lok'oyo itsiklel votación.

Diputados: Tyi ichamuch'lel ñaxañ añ ili jubelbä votacione yik'oty me letsembä, pe tyi yujtyibalbä jiñi ñojmas oñbä tyi lok'oyo itsiklel votación.

Uxp'ej 3. Tyi tyejchival mi k'ejle jayp'ejki jiñi municipio yik'oty bakityakbä distrito posteriormente, mu'bä imejle ityajo che' lajatyak, mi iñume iba tyi yuxmuch'le ili votación, ya' baki ju'be itsikle mi yäkbeñtye x-ixikbä che' tyi yañtyak much'tyäl tyi candidatura x-ixikbä oñ mi lok' che tyi yuxtyikle jiñi candidato.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Wuklujump'ej lajm (Art 16). Bajche mi' mejleltyak ityojlel. Ili wiñikko' ixiko' lajaljach mi yäsiño' li candidatura cha'añbä regidurias yik'oty diputaciones, che tyempäkbiilo bajche iliyi:

Jump'ej 1. Tyi pejtyelex ili candidaturas cha'añbä regidurias tyi ayuntamiento (tyi pejtyelex wuklujump'ej añ 17 municipios) tyi pejtyelex k'ajtyibilbä mi yochel waxaktyiki wiñiko' yik'oty bolontyiki i-ixiko'

Chap'ej 2. Che bajche ili candidato cha'añbä tyi diputaciones (añ 21 distritos) ba' chu'jbil mi yochel lujintyikil wiñiko' yik'oty junlujuntyikil i-ixiko'.

Uxp'ej 3. Mi añki majch' yom ik'ajtyiñ candidaturas cha'anbä yom ye'tyel jiñi ambä tyi partidos políticos, jiñ yom mi iñatyayäch bajche mi yäl tyi Artículo 56, tyi jump'ej itsiklel, p'ajk XII, ambä tyi tyulmalyak ty'añ cha'añ electoral, che bajche mi yäl lajchämujch municipios yik'oty chuñlujumuch distrito, mi ilaja k'usbiño iba ili yomobä cha'añ candidaturas; che' laja laja yochelo' jiñ oñbä ivoto mi käytyäl cha, anbä ili cadidaturas i-ixiko', mi ka'bäki päkälo' machbä lajal mi chochel x.ixik.

Wuklujump'ej lajm (Art 17). Ñoj weñ ikäjñel ili isujmlel. Cha'añbä tyi chap'ejlel ili tsibulbibä cha'añ prlurinominales tyi jujump'e li chap'ejlel tyoxlel, mu'bä iñatyañ tyi ityejchibal ili diputaciones, mi iñaxañ k'el bajche mi yochel:

Jump'ej 1. Che bajche' päsbilisbäl jayp'ej tyi lok'ol, votación tyi jujump'ejlel distrito ambä yäkäyo li xpartidos políticos mi päx ya tyi wäklujump'ej otsäñtyel, mi ik'ejlel

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

maxki añ tyi loko' itsiklel voto che tyi yorajlel päjk'el bajche' wajali, jiñ mi käytyäl ñaxañ tsibulbibá tyi juñ bajche x-ixik. Solojiñjach wiñik mi ikäytyäl tsibubilisbä ik'aba' tyi juñ.

Waxäklujump'ej lajm (Art 18). Mismu jiñ jach mi cha' ipäk ibä. Che jiñ jach mi cha' päk ibä jinche añäch chuki imelel itoñel tyi ityojlel lumaltyak, yok'oty che ma'añ aňtyobä yom tyi tyojlel.

JOP'EJ IJOL IK'ABA'

Che ma'añ wajylentyel yik'oty e'tyel isujmlelbä

Bolomlujump'ej lajm (Art 19). Isumjlebä e'tyel tyi tyojñlel xkolelo'. Cha'añ mu'bä kotyañ ibä, mach yäyá ija'bilelel ma'añ maxki mi afectariñ mi x-ixikik mi wiñikik, ipäs bajche iliyi:

Jump'ej 1. Che' mi ipäjk'el candidaturas cha'añbä regidurías tyi pejtyelel maxki ikäñälbä, mi wersa su'beñtyel cha'añ mi tsijbuñ ibä tyi jump'ejlel juñ baki mi lu' tsijbuntyel tyi wuklujump'ejlel municipios, cha'añ mi cumpliriñ tyi ityojlel xkolelo', jiñ che añix jump'ej ichakal ijabilel yik'oty che añix bolomp'ejlel ichak'al ijabilel.

Chap'ej 2. Che' mi päjk'el candidaturas cha'añbä diputaciones tyi pejtyelel maxki ikäñäbä, mi wersa su'beñ tyi wuklujuntyiklel xkolelo', baikabä tyi jump'ej ichak'alel distrito, jiñ yom che mi cumpliriñ ijabilel bajche itsiklel wajali.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Uxp'ej 3. Jiñi añixbá tyi lista. Yik'oty ilistalel cha'añbä candidaturas regidurías yik'oty diputaciones, che bajche añixbä cha'añ partidos políticos ch'ujbi päjk'ik bajche li xkolelo'.

Chämp'ej 4. Che ma'añ mi icumplirinte bajche albilixbä, añixbä ik'ajtyi mi tsijbuñ o yotsañ ibä cha'añ candidatura, mi su'beñtyel cha'añ mi cumplirin añbä tyi' waxäkp'ejlel jol ik'aba' ila tyi lineamientos.

Junk'al lajm (Art 20). Isumjlebä e'tye tyi tyojñlelo' p'up'umbä chumunlo'. Jiñi partidos políticos tsätsä xik'ilo' cha'añ mi ipäk'o' candidaturas indigenabä, che' mi cumplirin bajche mi yäl lineamientos, che mi yochel jiñi indigena chu'jbil mi k'el bajche mu'bä ibe päs.

Jump'ej 1. Tyi ityojlel indígena. Tyojlel ity'añ estatal, che bajchi tyi k'eleyo' ili ñopbal ta'bä ajk'il che mu'uch ik'äjñel ili lineamientos cha'ambä electorales, tyi yäläyo' pe'jtyelel chukulbä ila tyi tabasco, che mu'uch yäk'eñtyelo yäsiño' candidatura jiñi indígena, che bajche ili Tacotalpa yik'oty Nacajuca jiñ ili municipio letsbä itsiklel yulo' lak yokety'añ, yik'oty Centla tsiskilo' ili kixtyañojo ila tyi tyejklum che' ka'bä añ indígena, che mi ikäytyä bajche ili tsilkilo'ixbä, jump'ej) Tacotalpa, chap'ej) Nacajuca yik'oty uxp'ejlel) Centla.

Chap'ej 2. Cha'ambä ayuntamientos. Che mi itsibuño' ibä cha'añbä candidatos, mi wersa tsijbuño' ik'aba' tyi ilistalelo' regidurías, o candidatas o candidatos, che bajche tyak yambä municipios tyaxbä k'eliyo' che' indigenajobäch, yom mi respetarino' tyi yuxp'ejlel ili municipios che ka'bäläch indígena, che bajche añ tyi tyoxlel ty'añ.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Ma'añbä tsiki ila tyi articulo jiñi partidos políticos mi melo' aňtyobä yom tyi municipios.

Uxp'ej 3. Cha'añbä diputaciones. Candidaturas cha'añbä diputaciones, mi päjk'elo' tyi tyojlel kistyaño, wersa mi isäkläňtyelo' ili partidos políticos, cha'añbä iliyo' indígena, baikabä tyi distrito año' Tacotalpa, Nacajuca y Centla, ili x-etyelo' jiñäch mu'bä ik'elo' ya' baki chukulo' tyi distrito che mas añ itsiklel indígena.

Mu'bä yäk'eñoňlak ña'tyañ. Tyi tyojlelo' yaňtyak distritos lajamuch'ubä yik'oty municipios, ma'añ mi lajo' jiñi numerojlel taxbä ajlil tyi jump'el artículo, mi añki chuyes mi yujtyel, jiñi ambä yetyel mi ka k'extyaño' aňixbä, mu'bä kajel yochelo' tyi e'tyel mi k'elo' ya' tyi waxäkp'ejlel jol ty'añ.

Chämp'ej 4. K'abälel jiñi candidatura komo päkälbä. K'abälel cha'añbä candidaturas tyi regidurías mu'bä ilaja k'elo' li kistyañojo' juñi partidos políticos mi' mejlel itisjbuño' indígenas, peru jiñ yom mi cha'leño' che' ch'ujbiño' bajche yäl tyi chap'ejlel itsiklel tyi artículo.

Jop'ej 5. Tyi tyejchibal ch'añbä jiñi partidos políticos mi' päko' candidatos cha'añbä tyi diputaciones, peru jiñi indigenabä mi mejlel tyi päjk'el, o baikabä tyi chap'ejlel partidos añ ka'bäl ikoňtyel cha'aañ mi ityaj ye'tyel che indígena.

Wäkp'ej 6. Mi ikajel ik'elo' ty'añ tya'bä chokoyo' majlel. Mi' yä'ak'e chuki yes mi k'ajtyiñ ya' tyi instituto electoral, tyi jujuňtyiklel bajche x-intercultural.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Wukp'ej 7. Jiñi indígena ma'añ tsikiljach itoñel. Mi yäl tyi articulo mu'bä ik'ajtyiño' cha'añbä candidaturas ma'añ baki jach chili, jiñi partidos políticos mi' mas päko' candidatos cha'añbä indígena che bajche mi yäl tyi ley.

Jump'ej ichak'al (Art 21). Mu'bä ibajñe otsañ ibä

Jump'ej 1. Kojachbä. Mi tyejechel iñajkaño' ibä che' mi yäl ibäj tyi jumuch' grupo étnico, o ch'ujbi yäl ibä tyi juntyikil ch'oyolbä tyi lumal indígena.

Chap'ej 2. Tyaxbä k'ejlil. Che' tax k'ejlil mux ibajñe mejlel yotsañ ibä, tyi bajñel, yik'oty che' mi yäjle bajche yila tyi ilumal jiñi juntyiki kixtyaño' mi ñaxañ k'ejlel bjache'ki yilal iñusaj k'iñ ya' baki ch'oyol.

Uxp'ej 3. Jiñi partidos políticos yik'oty' cha'añ bajñepäk'älbä tyi candidaturas mi wersaj xijk'el cha'añ mi tsijbuñ ibä cha'añ mi käytyä tyi candidatura indígena.

Tyi yorajlel jach. Mi' mejlel ipäs ijuñ cha'añ mu'uch imejlel tyi ikäytyäl tyi candidatura jiñi indígena, che' tax ibajñe yotsä ibä tyi yujtyi'bal mux ka itsiktiaño maxki tyi käyli, ch'ujbi chukiyes yom ik'ajtyiño' li kistyaño ya' baki ch'oyolo' jiñi indígenas.

Chämp'ej 4. Che' bajche' jiñi partidos políticos yik'oty mu'bä ibajñe yäsiñ candidatura, mi k'ejlel bjache' yila chuñkol yäjle tyi pejtyele, ijuñ (juñ ambä che'añ icha'le e'tyel, ijuñilel tyi ch'okañ yantyaqbä juñ) jiñjach mi yäk che yom itsijbuñ ibä cha'ambä candidaturas jiñi indígean, mi cumpliriñ bjache' iliyi:

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

- che'añix ichale' e'tyel yik'oty chukiyes añ imelel tyi lumal, yik'oty che añ ipäkäyo' cha'ambä e'tyeltyak, k'iñeñejel tyi lumal, che' jach mi ipäjk'el bajche' mi jujtyel wajali.
- Che mu'ch icha'le ty'añ che' mi jujtyel tyemjunta, che añäch ityoj'isa chuki añmbä ujty tyi lumal baki ch'oyol o mi ik'ajtyño' tyi distrito indígena.
- Che' ch'oyoläch tyi lak lumal indígena jinyom che mu'cuh kajel ityoj'isañ chukibä tyak yom tyi lumal, mu'ch imejlel tyi ochel cha'añbä ili tyi contienda electoral cha'añmeku jiñi indígena mi k'ajtyño' kikiyes yomtyak tyi lumal.
- Tyi yañtyak iñuklel otsäbilixbä, wajali majchikabä kixtyañoj mi mejlel ikoty añ jiñi candidata indígena, pe wäle orajix ik'el jiñi instituto electoral, chukoch jiñäch añ tyi wenta, joñoñla' mach lakujilik bajche' ik'elo jiñi instituto electoral.

Jop'ej 5. Jiñi juñ jiñjach mi' mejlel yäk ambä ye'tyel indígena ya' baki ch'oyol tyi lumal, mi' mejle ik'ajñel cha'añbä ili indígena.

Wäkp'ej 6. Che' añtyo yom ñumik ijuñ mi' bajñe otsañ ibäj, mi kajel ik'elbeñ jiñi istitucion, che bajche' mi yäl tyi articulo lo'lujump'ej ichak'al lajm, tyi jump'ejlel yik'oty tyi chap'ejel tsiklel.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Wukp'ej 7. Ili mu'uchbäj ijak'el che' ik'ajtyiño' jiñjach tsijbubilo'ixbä, taxbä ñumi di dictamen tyi pejtyelex kixtyaño, ya'i mux itsiktsisäñtyel bakibä jiñi yokety'añ ya' tyi entidad, yik'oty mux yäkéñtyel iñatyañ jiñi lumal tyak indígena.

Chap'ej ichak'al lajm (Art. 22). Tyi tyojlel ili mismu lajalbä e'tyel. Cha'añbä tyi tyojlel tyal jiñi indígena xkoletyobä, jiñi päk'älbä tyi patilel ye'tyel jiñäch mismu lajalbä päk'al tyi lak lumal.

Uxp'ej ichak'al lajm. (Art. 23). Yantyakbä muuch'ul. lajaltyakbä tyi tyojlel yik'oty che' ma'añ wajleñtyel jiñäch mu'bä yäl tyi constitucion cha'añ tyi derechos humanos, mu'bä mejle cha'añbä tyi tyojlel ila tyi Estado lajaltyakbä chukiyes mi yujtye añ tyi tyojle jiñi instituto electoral, mi mejlel isu'beñ jiñi partidos políticos yik'oty ibajñeljachbä candidaturas, laja weñ icha'leño', ma'añ mi wajleño' ibä che' bajñe much'ulo', cha'añ mi ilok'elo' tyi uts.

WUKP'EJ JOL IK'ABA'

Bajche' mi kcha'lena tya'añ tyi lak tyemtyäl

chämp'ej ichak'al lajm. (Art. 24). Yañtyak lajalbä. Lajaltyakbä tyi chämp'ej ijok'al lajm, tyi chap'ejlel yik'oty tyi yuxp'ejlel tsik tyi Ley Electoral, chu'jbi imuch'kiño' ibä baikatyakbä chukiyes yom yälo' jiñi partidos políticos, bajche' mi yäl tyi ley yik'oty tyi articulo 278 bajche' mi yäl tyi Elecciones del Instituto Nacional Electoral.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Jop'ej ichak'al lajm (Art. 25). Yañtyak lajalbä candidaturas. Che bajche' ili waxäkp'ej ijok'al lajm tyi' chap'ejle, jop'ejle yik'oty wäkp'ejle tsikle Ley tyi pejtyelex Partidos Políticos, tyi pejtyele mi' mejle iparticipariñ ibäj tyi jujump'ej bajche iliyi:

1. Tyi' p'ejtyel, bakika tyakbä jiñi partidos políticos ya' ilaja ajñelo' tyi' pejtyelo' li candidaturas.
2. Mismu Jiñobä partidos políticos laja laja mi yajñelo' tyi' pejtyelelo' li candidaturas
3. Mi ñatyäñtyel che mismu ya' jach añ, baikabä jiñi partidos políticos laja laja mi yajñelo' tyi' pejtyelelo' o jiñ che' tyi jop'ej ichak'al candidaturas.
4. Che' mi päjk'elo' tyi pejtyelex ili laja añobä, mi chämo' bajche' k'elo ili cha'añbä oñbä tyi lok'ol itsiklel jiñi votación bajche' wajali.
5. Cha'añbä bajche' tyi' pejtyelex tyi tsijbuñtyel jujuñtyikil tyi juñ yik'oty añbä ich'ujbi yambä, mi k'ejlel baikatyakbä mi chajpäñtyel cha'añbä jiñi partidos mu'bä yäjlel.

Waxäkp'ej ichak'al lajm (Art 26). ma'añbä mi' lajalbä tyempañ. Mu'bä ik'äjñe wajalixbä ili articulo tyi jop'ejlel tsik, mi'bä ibajñe tsijbul ibÄ cha'añ tyi candidaturas ma'añ ityempañ ibäj che' mi k'ajtyiñtyel, mi yäjlel che' jump'ejach maxki ikajel iparticiparin ibäj. che' ñoj käläx ili ñatyäñtyel mi ipäs jump'ej tsätsbä ñatyäñtyel.

**JINÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Lajal jachbä bajche iparticipariñ tyi jump'ejle baikabä ila tyi lumaltyak		Tyi pejtyel bakibä
K'ajtyibilbä ila tyi lumtyak		Boloñtyiki wiñik
Partidos políticos ibajñeltyakjachbä		waxäkyiki x-ixiko'

Che'jach mi tsijbuñtyel bajche iliyi:

Lajal jachbä bajche iparticipariñ tyi jump'ejle baikabä ila tyi lumaltyak		tyi' prjtyel bakibä
K'ajtyibilbä ila tyi lumtyak		jo'tyiki x-ixiko' Chäñtyiki wiñiko'
Partidos políticos ibajñeltyakjachbä		chäñtyiki x-ixiko' Chäñtyiki wiñiko'

Wukp'ej ichak'al lajm. (Art 27). Che' bajcheika tyi tsiktyisätyi tsiklel ili votos. Jiñi partidos políticos mu'bä kajel yotsaño'ibäj tyi candidatura o tyi yañtyak bajche, mi ñaxañ k'ejlel jayp'ejki tyi lok'ol itsikle voto tyi' jujump'ejle mu'bä yäjlel ya' tyi chäñlujump'ej lajm añbä wa'liyi jiñäch imejle tyi oche cha'añ ili e'tyel.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Waxäkp'ej ichak'al lajm (Art 28). Lajalbä isujmlel. Che' bajche mi yäl ya' tyi articulo jo'lujump'ej ijok'al tyi' jump'ejlel yik'oty tyi chap'ejlel tsiklel tyi Ley Elctoral, bajche mi' k'ejle jiñi partidos políticos, tyi jujuñtyiklel mi tyejche ik'ejle jiñi partido político, mi añtyoki yom, imejle jiñi wajalixbä tsijbuñtyi.

Bolomp'ej ichak'al lajm (Art 29). Tsiji tyejchi'balbä partido. Cha'añbä ili tsiji partido, kojaxyo mi kaje yäsiñ ili candidatura yik'oty moxyo ma'añ tsikil chuki añ imele tyäle wajal, ma'añ mi' mejlel yäk'eñtyel tyi käläx jiñi voto, che' mu'uch ich'ujbiñ bajche' mi yäl wäle ya tyi lineamientos, cha'añbä ili eleccion.

Yik'oty bajche' mi yäl ya' tyi chänlujump'ej articulo tyi lineamientos; che' bajche' mi ch'ujbiño' melebä tyi' tyojle ili indigenas xkolelo'tyobä, mi ch'ujbiño' yik'oty che ma'añ motyiñ wajleñtyel tyi yañtyak lak piälo' bajche' mi yäl tyi uxp'ej ichak'al artículo.

Lujumk'al ichak'al lajm (Art 30). che' mi' k'elo tyi tyojlel mu'bä compliriñtyel. Ili toñeltyak icha'año' xkolelo' jiñi indigenajobä, pe chuñkoltyo ik'ejlel cha'añ laja mi' tyejchel e'tyel. Lajaljach ibajñejachbä bajche ili partidos políticos, iliyi mejle isuktyijsañtyel tyi yambä cha'añ jujuntyikil imejle iparticipariño' ibäj, yom mi su'o' li partido maxkibä mach melelik mi yäl.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

WUKP'EJ JOL IK'ABA'

Ceh' ma'añbä baki chuku juñi candidato

Juñlujump'ej ichak'al lajm (Art 31). Ma'añbä baki chuku ili candidaturas. Jiñäch ityojlel che' mi k'ajtyiñ itsijbuñ ibäj tyi partido políticos cha'añbä ye'tyel pe che'jach bajñe añ mi kajel; che' bajche' mi yäl chukiyes mi' käjñel yik'oty bajche' mi yäl tyi Constitucion Federal, tyi Constitucion Local tyi pejtyel Ley yik'oty tyi Ley Electoral.

Chap'ej ichak'al lajm (Art 32). Jiñjachbä ili plnilla. Ibajñejachbä yom yäsiñ candidaturas cha'añbä presidencia municipal, mi ñaxañ k'el o mi yotsañ ik'aba tyi planilla, che' bajche' yäjlel tyi yujtyibal baki añ k'abäle cha'añ candidatos, li ñaxañbä añ jiñi mu'bä iñojkäytyä, jiñ oñbä mi k'ejele tyi planilla kaje yäl maxcki mi käytyä.

Uxlujump'ej ichak'al (Art 33). Mu'bä ilaj k'ajtyiñ cha'añ diputaciones. Che' yombä e'tyel jiñyom päk'äl tyi tyemtyäl kistyaño' pe jinche' che mi lu ak' chukiyes mu'bä ik'ajtyityel cha'añ mi yochel cha'añ diputados.

Chäñlujump'ej ichak'al lajm (Art 34). Ibajñeljachbä yom yäsiñ candidatura yik'oty ibajñejachbä yom e'tyel. Che' bajche ma'añbä baki chukul, yombä yäsiñ candidatura baikabä tyi yucp'ejele ili municipios tsikilbä cha'añ indígena (Tacotalpa Nacajuca Centla), ili tyi uxp'ej municipio mi tsijbuño' ibä li indígena yik'oty yom mi ch'ujbiño jiñi xkolelo, ich'jbiño bajche' mi yäl tyi' laj tyojlel.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

WAXÄKP'EJ IJOL IK'ABA'

Bajche ma'añ mi ch'ujbiñtyel tyi tyojlel lajaltyakbä yik'oty ili e'tyel

Lujump'ej ichak'al lajm (Art 35). ma'añbä mi ch'ujbiñ tyi tyojlel lajabä. Che' tyax ik'ajtyi candidaturas, mi tyi ña'tyä jiñi Instituto Electoral ibajñeljachbä o ma'añbä baki chuku jiñi partidos políticos, ma'añ chunko icumpliriñ bjache añ tyi plainilla, che mi mas yoche wiñiko' o ch'ujbil x-ixiko' mi' mejlel bajche iliyi:

Jumpe'j 1. Mi yäk'eñtyel chukiyes mi yäk che' mi itsijbuñ ibä, ik'ejlel yik'oty ipästyä ma'añbä icumpliriñ cha'añ ili candidaturas, mi yäk'eñtyel tyi waxäkp'ej oraj ch'añ mi k'el jiñi machbä weñ, che' ma'añ mi mel mej yä'leñtyel tyi ñuklel kistyaño.

2. che mi muk mu'bä ik'ajtyiñtyel, o machbä jiñik mi yäk', jiñi consejo mi icha'leñ a'liyatyi ñukle kistyaño, tyi chap'ejle mi yäk'eñ chämp'ejle oraj cha'añ mi cha'leñ tyi cumplir.

3.- che' ma'añ mi yäk tyi yujtyibal chuñkolbä ik'ajtyibeñtyel, jiñi consejo mux ityech itsijbuñ tsäkälixbä icha'añ, yik'oty ma'añ mi tsijbuñtyel ma'añbä tsäkä icha'añ.

Wäklujump'ej ichak'al lajm (Art 36). ma'añbä ilaj mel ye'tyel tyi tyoje. Chañtyak jiñi mu'bä icumpliriñ tyi tyojle che' tyejchibal, pe ma'añ mi' tyojmele tyi ochel jiñi indígenas xkoletyob, o che ma'añ mi ch'ujbiñ bjache' tyi' chap'ejle wajali, jiñi Instituto Electoral mi kajel bajche' tyak añ yañtyakbä artículo. Jiñ che' mi lajakäñäyo' ibä jiñi kistyaño indígena yik'oty che' añ jump'ej bajche' ik'ejlel xkolelo' tyi bolomp'ej

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

ichak'al lajm yik'oty uxp'ej iyuxk'al lajm tyi artculos añbä wa'liyi, yik'oty che' mi yälo' ju'bebä jump'ej itsikle chiki yom ik'ajtyiño'.

BOLOMP'EJ IJOL IK'ABA'

Mu'bä ik'ajtyiño' jiñi candidatura yik'oty maxki mi käytyä tyi

k'exol.

Wuklujump'ej ichak'al lajm (Art 37). Ma'añbä tsäkä otsäbi tyi planillas. Che' imejle ik'ajtyiñtyel cha'añbä candidaturas, jiñi x-e'tyelo' tyi electoral mi mejle ik'elo' bakibä juñ mi yäjk'e chukiyestyak mi k'ajtyiñtye, mi mu'ki ityajbeñtyel jumpej o ka'bä añ ik'abä jiñi candidaturas tyaxbä päslu che' ma'añ tsäkäl, mi' mejle bajche iliyi.:

1. Jiñi partido político mi k'ajtybeltye mi tyi tsijbulix ik'aba, che' mach tyi muku tyi yotsää ibäj.
2. Che' ma'añ tyi ch'ämeyo' tyi x-e'tyelbä cha'añ electoral ta'bä k'ajtyiñtyi, jiñ jach mejlel yotsañ ibäj ytaxbä su'beñtyi yk'oty jiño' mu'bä irespetariñtyelo tyi jujuntyikil, mi lajmisäñtyel, ili mi yäjle che ma'añ tsäkä tyi planillas.
3. Cha'añtyakbä jiñi regidurías, mi tä'ächki itsijbu ibäj che ma'añ tsäkä, mu uchki yotsäñtyel tyi planilla, mi k'ejllel bajche'ki mi kajel yäk'eñtyel ye'tyel, jiñmeku che' mismu lajlyak mi yäjlel.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Waxäklujump'ej ichak'al lajm (Art 38). Ma'añtyakbä tsäkäl mi ilajak'eltyak tyi planillas. Jiñi consejo mi mejle yotsañ ya' tyi planillas, che mi su'beñtyel ma'añ tyi ch'ujbil, yik'oty che ma'añ tyi' tyoj isä bajche mi yäl tyi jump'ej yik'oty tyi' chap'ele tsik tyi jo'lujump'ej ichak'al lajm (atr. 35), mi kaje ik'ejle bajche' añ tyi yuxp'ejle tsik mu'bä yäl bajche' iliyi.

Bolomp'ej ichak'al lajm (Art 39). Jiñi xkolelo'bä indígena ma'añbä mi ch'ujbiño' ili tyojoñel tyi planillas. Ibajñeljachbä ili ch'ujbita ichäm ochemixbä tyi planilla, tyi tyojel jiñi xkolelo' indígena añixbä imeletyak bajche' tyi jump'ej yik'oty tyi' chap'ele tsik tyijo'lujump'ej ichak'al lajm (atr. 35), jiñi x-e'tyel mi k'ele che' ma'añ tsäkä ili panilla, mi kaje ik'ejle che ma'añ tsäkä ili tyojelbä, che' bajche' mi yäjle.

1. mu'bä mejle ichäm tyi jol juñi partido político yik'oty mi päs che' tä'äch ich'ujbi yotsañ ibäj walwbä oraj, che' ma'añ tsäkä mi yäjk'el jiñi planilla, mej ijoty, ya'i mux imejele ikaje imel chuki ik'ajtyiñ, che bajche' mi k'ejle tyi uxp'ej yuxk'al lajm art. 43. Cha'añbä tyi lineamientos waleyi.

Chak'al jalm (Art 40). Ik'exoltyak. Jiñi partidos políticos tyi tyemtyäl yik'oty tyi bajñelbä ili candidaturas, mi mejle ipäy majle maxki ik'exol chaañbä ili candidaturas che' bajche' tyi ak'eñtyil yik'oty che' bjache' añixbä tyi Ley electoral, majchika ikotyañ. Mi ik'ejle maxki mi yotsañ tyi ch'exo ili candidatura mi wiñik o x-ixik. Chä'äch bajche' mi yäl ila tyi jol ik'aba' ili lineamientos.

Jump'ej iyuxk'al lajm (Art 41). Che' mi' tyoj isäñtyel mu'bä ik'ajtyiñtyel. Mi k'ejle che' ma'añ tsäkä lajtsijbubilbä, mi yäjle che añtyakix yañtyak mi melo' tyi tojlebä che'

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

bjache' mi yä ila tyi jump'ej yik'oty tyi' chap'ele tsik tyi jo'lujump'ej ichak'al lajm (atr. 35), mi kaje ik'ejele bajche' añ tyi lineamientos.

Che' ma'añ mi k'elbeñtyelo' ili mu'bä ik'ajtyibeñtyelo'i, ili aj e'tyel mi imel melechbä cha'añ mi k'ejlel ili lineamientos mu'ix ityech otsaj.

LUJUMP'EJ IJOL IK'ABA'

Che' mi yäk'eñtye ma'añbä tsäkä añ tyi planillas cha'ñbä tyi

Ayuntamiendo yik'oty tyi Congreso del Estado

Chap'ej iyuxk'al lajm (Art. 42). Che' mi yäk'eñtye ma'añbä tsäkä añ tyi planillas. Mi ta'ki ityaja ma'añbä tsäkä ili planilla, mi tech ipäjk'el cha'añbä maxki mi kajel yoche tyi regidurías, che' ma'añ candidatura, che mi päjk'el bajche iliyi:

1. jiñi instituto mi k'el bakibá moxyobä ba'añ ch'ämäl jiñi jocholtyobä mi ka yäjk'el, icha'año' tyi yujtybalixbä sty'ijbubilo' yik'oty che' laja añäch icha'añ.
2. Mi tech ik'ejele mi lajaltyak ili ñaxañbä añ yik'oty che' tax ich'ämä añtyobä yom wiñik o jiñi x-ixik, mi päjk'el cha'abä jiñi regidurías jiñi ambä tyi weñlel partido cha'añ mi ityaj yajp'ejki jiñi voto uxp'ej jach itsikle cha'añ mi ch'äjme.

Uxp'ej iyuxk'al lajm (Art 43). Che' mi yäk'eñtye ma'añbä tsäkä añ tyi planillas cha'añbä xkolelo' indígena. mi muki' k'ejele bjache' tyak añ tyi tyi jump'ej itsikle

**JINÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

jump'ej iyuxk'al lajm, mi k'ejle ya baki tsijbubi tyi lista jiñi mucipios tyi Tacotalpa,
Nacajuca yik'oty Centla:

1. Moxytobä ityojo ili indígena, che' mi ka yäjk'el ili cha'añbä Instituto electoral, che' ili kistyañojo' weñäch mi ich'ämo' majle bij tyi política, mi k'elo' maxkibä candidatos bjañeljachbä mi päjk'el, jiñjaxyobä iderecho che' mi kotyel tyi yuxp'ejle itsiklel voto mu'uch iñume, jiñi mi kajel yäl maxkibä kistyañi indígena tyä'ächbä icumpliri cha'añbä ili ayuntamiento.
2. Che' mi' ñoj tyaj iweñle jiñi partido, ma'añik mi tsijke'el candidaturas indegenas, mi chojkel majle baki ñoj oñbä añ tsikle votación cha'añ jiñi partido cha'añ imejle tyi päjk'oñel.
3. Che' mi yäjle ityoj jiñi xkole, mi mejle ik'el tyi jump'ejle yik'oty tyi chap'ejle itsikle ili articulo, machta tsikilik wä tyi municipio mi mu' ityojtyäl.
4. Mi añki ma'añbä tyi juli mi cha' k'elo' ili planilla jiñtyo mi tsäkälilix maxki ijoty cha'abä ili planilla
5. Mi aňtyoki maxki yom yotsañ ibäj tyi planilla, mi iñxañ k'ejlel tyi pejtyele maxki mi ityaj tyi tyojlel takbä.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

JUNLUJUMP'EJ IJOL IK'ABA'

Wi'ilixbä mi bajñe päjk'el

Chämp'ej iyuxk'al lajm (Art 44). Bajche' tyak päk'ol

1. Temtyäle: ili lineamientos cha'añbä tyi tyemtyäle.
2. Bajñe wi'ilixbä: cha'añ ili wi'ilixbä mi bajñe päjk'el bajche añixbä tyi INE/CG927/2015, tyi ijak'el xuk'ulbä ty'añ tyi ñojlum tyi elecciones bajche' iliyi:
  - a) Jiñi partidos políticos, che' mi bajñe päk'o iyaj cadidaturas, jinyom che' mi päk'o mi ch'ujbiñtyel maxki yäjle, yik'oty che' mele tyi yilä wokol tyi Proceso Electoral Ordinario.
  - b) Yik'oty che'añ imotyíñ tsijbu ibä yik'oty yañtyak candidatura cha'añ mi komo tyemsäkläñtye yik'oty wi'ilixbä mi bajñe päjk'el bajche añixbä, jiñi partidos políticos mi tyemsäkläño' jiñi candidato laja jiñ jachbä tyi sujmlle maxki mi yochel che kome säkläbil.
  - c) Jiñi partidos políticos che' añ ibajñe cha'lel xämba tyi bajñel che' cha'añ yom yäsiñ candidatura che' tyi tyem säkläñtye o yik'oty che' wi'ilixbä mi bajñe päjk'el yom mi k'ejle bajche iliyi:

c.i) mi ka'bäki bajche mi kaje yäsiño' candidaturas iliyo' partidos políticos che' mi kaje ikomo k'elo' jiñyom che' año äch jump'ej baki chuku yik'oty ili candidatura ambä itsikle tyi yusp'ejle x-ixik mi mejle tyi käytyä.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

- d) Jiñi partidos políticos che' añ itsijbul ibä yik'oty yañtyak patido o tyi tyemyäl mi päjk'el maxki ibajñel jachbä yom o bjañe wi'ilixbä mi päjk'el jiñ yom mi k'el bajche iliyi:
- d.i) Jiñi wiñikbä mi imejle ik'ajtyiñ bajche melebä tyi pejtyele cha'añ candidatura, mi mejle isäkläbeñ ch'añ mi mjel tyi käytyä x-ixikbä.
- d. ii) Che' mi päjk'el wiñikbä cha'añ tyi candidato ch'ujbi mi yotsañ juntyki x-ixikbä cha'añ mi mejle imelo ye'tyel tyi tojel.
8. Jiñi ya'bä aňotyak yañ tyak candidatura mi mejle yäkbeñtyelo cha'añ mi k'elo' ili planilla cha'añbä ayuntamiento yik'oty icha'añbä diputados ya' tyi distrito, mi k'ajtyibeñ ili INPI3 tyi yik'oty jiñi subsecretaria de Bienestar para Asuntos Indigenas, cha'añ mi tyijk'el.

**JIÑÄCH IYUMO' AJ VOTAR CHA AÑ MI
CHALEÑO VOTARTYAK JIÑI X-IXIKO
YIK'OTY WIÑIKO TYI TABASCO**

TYI' TYOJEL JUMP'EJ ESTADO

Ce/2020/022

Ma'anbä lajal lajm

Jump'ej: Jiñi linemaiento mi' tyejche ikäjñe che' tyax jak'i tyi' tyojlelo' jiñi consejo estatal.

Chap'ej: ch'añbä jiñi consticionales yik'oty ak'tyulmalty'añ ilayi o jiñi ijak'el xuk'lib ty'añ tyi elecciones tyi INE, che' mi yajñel mu'bä ik'äjñeñ tyi ityojlel tyak maxki, yik'oty che ma'añ wajleñtyel tyi tyojlel tyulmaltak ty'añ, ili mu'bä ikäjñel jiñach mu'bä ipäs ili lineamientos.

Uxp'ej: jiñi lineamientos ch'ujbi tyoj isäñtyel yik'oty mu'bä imel jiñi Consejo Estatal, che' tyi yujtyibal mi iñatyäñtyel jiñe tsijimelbä ity'añ tyi na'al tyulmal ty'añ cha'añbä elctorales, che' tä'äch yälä ity'añ mi yäk jiñi INE, che yajaläch bajche' taxbä k'ejli; iliyi cha'añbä mi imel ili comisión yik'oty Consejo Estatal, cha'añbä k'elelixbä ili proyecto tyi educación.

Chämp'ej: Ili ta'bä ajkilyak cha'añ ili lineamiento lajajiñjach.